

Sygn. akt II Ca 1191/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Rafał Adamczyk

Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Teresa Strojnowska

Sędzia Sądu Rejonowego (del.) Monika Wrona- Zawada

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Katarzyna Nawrot

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2021 roku w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. Ł.

przeciwko Klubowi Sportowemu (...) w K.

o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 15 lipca 2020 roku sygn. I C 2665/18

I. oddala apelację;

II. zasądza od J. Ł. na rzecz Klubu Sportowego (...) w K. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 1191/20

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2020 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 2665/18, Sąd Rejonowy w Kielcach (I) oddalił powództwo J. Ł. przeciwko Klubowi Sportowemu (...) w K. o ustalenie, że zapis § 12 umowy z dnia 4 lutego 2015 r., zawartej w K. pomiędzy stronami, jest nieważny z mocy prawa i nie może być podstawą rozwiązania umowy, ewentualnie o ustalenie, że zapis ten jest sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, zamiarem stron zawierających umowę, jak również jest niezgodny z celem umowy i pozostałymi jej zapisami i jako taki nie wiąże stron umowy i nie może być podstawą rozwiązania umowy, a rozwiązanie umowy – porozumienia z dnia 4 lutego 2015 r. dokonane przez stronę pozwaną w dniu 27 czerwca 2016 r. jest prawnie bezskuteczne; (II) zasądził od powoda J. Ł. na rzecz pozwanego Klubu Sportowego (...) w K. kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że w meczu inauguracyjnym sezon 2014/2015 – w 2014 r. – J. Ł., będący wówczas zawodnikiem (...), doznał urazu zerwania więzadła krzyżowego przedniego stawu kolanowego prawego. Mimo

to, pozwany Klub Sportowy, oceniając powoda jako perspektywicznego zawodnika, mogącego stanowić istotne wzmocnienie Klubu, postanowił nawiązać współpracę z J. Ł. pod warunkiem, że wyleczy on w pełni kontuzję. Rokowania w tej kwestii były dobre. Lekarze, którzy operowali J. Ł. dawali mu duże nadzieje na powrót do zdrowia. Powód musiał się poddać licznym rehabilitacjom. Rok spędził w P., pod okiem najlepszych specjalistów, później wrócił do uprawiania sportu, do lipca 2015 r. był czynnym zawodnikiem (...). W dniu 4 lutego 2015 r. pomiędzy Klubem Sportowym (...) w K. a J. Ł. (Zawodnikiem) została zawarta umowa – porozumienie, na podstawie której Klub i (...) ustalili szczegółowe warunki związane ze świadczeniem pracy przez Zawodnika na rzecz Klubu. Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy, Zawodnik miał otrzymywać co miesiąc z tytułu świadczenia wszelkich usług (czynności) na rzecz Klubu, bez względu na liczbę i rodzaj umów zawartych pomiędzy stronami w wykonaniu niniejszej umowy, kwotę w łącznej wysokości: od 1 lipca 2016 r. do 30 czerwca 2017 r. – 14000 zł, od 1 lipca 2017 r. do 30 czerwca 2018 r. – 15000 zł, od 1 lipca 2018 r. do 30 czerwca 2019 r. – 15000 zł. Stosownie natomiast do treści § 3 ust. 3 umowy, określona w § 3 ust. 1 gwarantowana kwota obowiązywała również w wypadku odniesienia przez Zawodnika kontuzji i przez cały okres jego rehabilitacji. Klub zobowiązał się nadto do zagwarantowania przez cały okres gry Zawodnika w Klubie samochodu klasy średniej/wyższej na koszt Klubu (§ 3 ust. 4a). W § 4 ust. 2 strony postanowiły, że Zawodnik zobowiązany jest dbać o swoje zdrowie, w okresie obowiązywania umowy może podejmować leczenie tylko u lekarza klubowego lub lekarzy wytypowanych przez Klub lub z nim uzgodnionych. Zawodnik był także obowiązany poddać się badaniom wskazanym przez Klub. Zgodnie z treścią § 6 ust. 1, umowa została zawarta na czas określony od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 30 czerwca 2019 r., a Zawodnik i Klub wyrazili zgodę, aby Zawodnik od 1 lipca 2015 r. do czerwca 2016 r. został wypożyczony do innego klubu. Od dnia 1 lipca 2015 r. do 30 czerwca 2016 r. Zawodnikowi nie przysługiwało wynagrodzenie i inne świadczenie od Klubu. § 6 ust. 3 przewidywał, iż Klub mógł rozwiązać umowę bez wypowiedzenia z winy Zawodnika, jeżeli Zawodnik naruszy podstawowe obowiązki pracownika, a za takie naruszenie obowiązków uważa się otrzymanie przez Zawodnika trzech ocen negatywnych jakości świadczonej przez Zawodnika pracy – zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie D. Ekstraklasy P. Ręcznej. W § 11 strony ustaliły, że przed 1 lipca 2016 r. Zawodnik zobowiązuje się do poddania badaniom lekarskim u lekarzy wytypowanych przez Klub. § 12 stanowił z kolei, iż umowa – porozumienie i wszystkie inne zawarte z Klubem umowy ulegają rozwiązaniu w przypadku, gdy opinia lekarska będzie negatywna co do stanu zdrowia Zawodnika pod względem możliwości uprawiania sportu na wysokim poziomie wyczynowym w Klubie. Dla Klubu Sportowego (...) w K. kontrakt zawarty z powodem był umową wstępną, zapisy § 11 i § 12 były typowe i uwzględnione w każdym kontrakcie - obowiązywały wtedy, gdy zawodnik rozpoczął grę, a nie mógł grać. Przyczyną takiego sformułowania umowy był fakt, że Klub grał wówczas na bardzo wysokim poziomie technicznym i w związku z tym stawiał duże wymagania co do stanu zdrowia zawodników. Każda kontuzja zawodnika łączy się z ogromnymi wydatkami ze strony klubu sportowego, co działa na zasadzie sprzężenia zwrotnego, ponieważ klub stawia z jednej strony bardzo duże wymagania sportowcom, a z drugiej dba o ich zdrowie, więc w procesie rekrutacji bardzo istotne znaczenie ma stan zdrowia zawodnika. Umowy sporządzane przez pozwany Klub Sportowy miały standardową formę, jednak zazwyczaj określały również kwestie indywidualne, odnoszące się do konkretnego zawodnika. W głównej mierze dotyczyło to indywidualnych warunków wynagrodzenia - jak w przypadku powoda. Zgodnie z postanowieniami łączącej strony umowy, J. Ł. został wypożyczony do klubu (...) Handball (...) na sezon 2015/2016 – kończący się 30 czerwca 2016 r. – a pozwany Klub Sportowy obserwował, czy występy J. Ł. w klubie (...) Handball (...), w szczególności ocena jego kondycji fizycznej, pozwalają na udział powoda w meczach rozgrywanych przez pozwany Klub Sportowy. Powód został również powołany do kadry Polski, przygotowującej się do Mistrzostw Europy w P. Ręcznej Mężczyzn 2016. W trakcie tych Mistrzostw J. Ł. wystąpił w kilku meczach kadry Polski. Widoczne było, że kontuzjowane kolano nadal sprawiało mu problemy, a sposób poruszania się i biegania wskazywał na to, iż z nogą powoda nie wszystko jest w porządku. W dniu 19 lutego 2016 r. J. Ł. miał przeprowadzone badania fizjoterapeutyczne, podczas których uzyskał(...)w teście (...), co świadczyło o bardzo dobrej bazie motorycznej powoda i bardzo dobrej wydolności (...) kolana prawego oraz lewego. Powód został również poddany badaniu przez lekarza klubowego, tj. lek. med. M. B., który znał intensywność, częstotliwość treningów jak i rozgrywek, w których uczestniczyli zawodnicy pozwanego Klubu. Na podstawie wyników badań, lekarz pozwanego wydał w dniu 3 kwietnia 2016 r. opinię, w której stwierdził, że J. Ł. nie spełnia warunków zdrowotnych, umożliwiających mu udział w meczach rozgrywanych przez pozwany Klub Sportowy, wskazując, iż - po przeprowadzeniu badania lekarskiego, analizie dostarczonej dokumentacji obrazowej (...) - zachodzi ryzyko, że włączenie zawodnika w system treningów w Klubie może wywołać odnowienie kontuzji (co może skutkować kolejnym zabiegiem operacyjnym).

Zdaniem lekarza klubowego, stany przeciążeniowe stawu kolanowego prawego uniemożliwiały J. Ł. prawidłowy cykl treningowy i meczowy, co mogło spowodować wielomiesięczną przerwę w uprawianiu sportu. Ze względu na bardzo duże obciążenie treningowe drużyny, uczestnictwo w rozgrywkach (...) ligi, Pucharu Polski, L. Mistrzów i rozgrywanie meczów, co 2 - 3 dni, ilość jednostek treningowych i meczowych, wpływająca na staw kolanowy prawy, mogła doprowadzić do odnowienia kontuzji u J. Ł.. W dniu 15 czerwca 2016 r. powód otrzymał od pozwanego Klubu Sportowego e-mail z propozycją aneksu do umowy – porozumienia zawartego w dniu 4 lutego 2015 r., a w dniu 1 lipca 2016 r. otrzymał od pozwanego pismo datowane na dzień 27 czerwca 2016 r., zatytułowane jako: „Rozwiązanie umowy – porozumienia z dnia 4 lutego 2015 r.”. W treści tego pisma strona pozwana powołała się na § 12 łączącej strony umowy i wskazała, że z dniem 30 czerwca 2016 r. rozwiązuje umowę – porozumienie z uwagi na fakt, iż wydana w następstwie przeprowadzonych badań opinia lekarza jest negatywna co do zdrowia powoda pod względem możliwości uprawiania sportu na wysokim poziomie wyczynowym w Klubie Sportowym (...). W dniu 22 sierpnia 2016 r. pozwany Klub Sportowy otrzymał od klubu (...) „Wniosek o Wydanie Świadectwa Transferu” dotyczący J. Ł., w którego treści jednoznacznie wskazano, że w klubie macierzystym, tj. w pozwanym Klubie Sportowym, kontrakt zawodnika wygasł w dniu 30 czerwca 2016 r. W dniu 29 sierpnia 2016 r. pozwany Klub Sportowy podpisał świadectwo transferu, potwierdzając w nim, iż umowa z powodem uległa rozwiązaniu z dniem 30 czerwca 2016 r. W nowym klubie (...) rozegrał jednak tylko dwa mecze, po których ponownie doznał kontuzji w postaci zerwania więzadeł w prawym kolanie, skutkującej koniecznością poddania się zabiegowi chirurgicznemu, a następnie rehabilitacji. W sierpniu 2017 r. powód zdecydował się w ogóle zakończyć zawodową karierę sportową. Pismem z dnia 27 marca 2018 r. J. Ł. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 528000 zł w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania, tytułem odszkodowania wynikającego z umowy – porozumienia zawartego między stronami w dniu 4 lutego 2015 r., wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od daty popadnięcia w zwłokę do dnia zapłaty. Pismem z dnia 9 maja 2018 r., złożonym do Sądu Rejonowego w Kielcach, J. Ł. wniósł o zawezwanie Klubu Sportowego (...) w K. do próby ugodowej w sprawie o zapłatę kwoty 600000 zł tytułem wynagrodzenia i odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty. Wymienione roszczenie wynikało z umowy – porozumienia zawartego między stronami w dniu 4 lutego 2015 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powód mógł w okolicznościach sprawy wystąpić przeciwko stronie pozwanej z żądaniem zapłaty, a możliwość wytoczenia dalej idącego powództwa przesądzała o braku po stronie J. Ł. interesu prawnego w żądaniu ustalenia na zasadzie art. 189 k.p.c. Interes prawny w wytoczeniu powództwa opartego na tym przepisie zachodzi wtedy, gdy powód może uzyskać definitywną ochronę swoich praw przez samo ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. J. Ł. nie wyjaśnił, w jakim celu żądał ustalenia okoliczności podanych w pozwie (art. 6 k.c., art. 232 zdanie pierwsze k.p.c.). Pismem z dnia 27 marca 2018 r. powód wzywał pozwanego Klub Sportowy do zapłaty, następnie żądał od pozwanego kwoty 600000 zł tytułem wynagrodzenia i odszkodowania w związku z rozwiązaniem umowy – porozumienia z dnia 4 lutego 2015 r., w ramach postępowania z wniosku o zawezwanie do próby ugodowej przed Sądem Rejonowym w Kielcach, a również w niniejszej sprawie rozszerzył powództwo, domagając się także zasądzenia kwoty 27000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty, co miałyby stanowić odszkodowanie *lucrum cessans* za okres lipiec 2016 r. – wrzesień 2016 r. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, powyższa modyfikacja żądania jednoznacznie potwierdza, że powodowi przysługuje dalej idące roszczenie niż żądanie ustalenia na podstawie art. 189 k.p.c.

Sąd Rejonowy dodatkowo wskazał, że umowa – porozumienie z dnia 4 lutego 2015 r., jako regulująca w typowy sposób kwestie dotyczące relacji między klubem sportowym a zawodnikiem, w tym w szczególności obowiązek poddania się badaniom lekarskim przez zawodnika przed rozpoczęciem współpracy i pozytywny wynik tych badań jako warunek *sine qua non* rozpoczęcia gry dla danego klubu, jak najbardziej mogła być zawarta przez strony i w taki sposób ukształtowana, bowiem była zgodna z przepisami prawa, zasadami współzycia społecznego i obyczajami obowiązującymi w tego rodzaju relacjach. Umowa była stosowana przez obie strony, o czym świadczy fakt poddania się przez powoda badaniom lekarskim przed dniem 1 lipca 2016 r. J. Ł. nie kwestionował także faktu, iż umowa – porozumienie z dnia 4 lutego 2015 r. uległa rozwiązaniu z dniem 30 czerwca 2016 r., gdyż od dnia 1 lipca 2016 r. powód nawiązał współpracę z nowym klubem (...) i rozpoczął tam grę. Z tych przyczyn, w ocenie Sądu Rejonowego, nie mogło być mowy o zasadności żądania uznania § 12 umowy – porozumienia z dnia 4 lutego 2015 r. jako niezgodnego z

przepisami prawa czy zasadami współżycia społecznego, a pozbawienie możliwości zakończenia przez pozwanego Klub Sportowy relacji z powodem, mimo jego negatywnych wyników badań, byłoby sprzeczne z celem oraz z naturą relacji i umowy, jaka została zawarta pomiędzy stronami.

Powód wniósł apelację od powyższego wyroku. Zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego w całości. Zarzucił naruszenie:

- art. 189 k.c. poprzez nieuprawnione twierdzenie, że powód nie miał prawa żądać ustalenia nieważności umowy na gruncie tego przepisu, bowiem dysponował roszczeniem dalej idącym, podczas gdy ustalenie w zakresie ważności spornych zapisów pozostawało podstawą materialnoprawną roszczenia o zapłatę 27000 zł, w związku z czym Sąd miał obowiązek zbadać ważność spornych zapisów;

- art. 189 k.c. poprzez jego błędną interpretację, sprzeczną z linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, z której wynika, że przepis ten nie stoi na przeszkodzie jednoczesnemu wytoczeniu powództwa o świadczenie oraz o ustalenie;

- art. 365¹ k.c. a contrario, poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że umowa z dnia 4 lutego 2015 r., zawarta na czas określony, mogła zostać wypowiedziana przez stronę pozwaną w sytuacji, gdy ustawa pozwala tylko wyjątkowo na przedterminowe wypowiedzenie terminowego stosunku prawnego, a strony nie przewidziały innych niż wymienione w § 6 pkt 2 - 4 przyczyn wypowiedzenia umowy;

- art. 353 k.c., poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że umowa zawarta pomiędzy stronami miała charakter tymczasowy;

- art. 395 k.c., poprzez wadliwe uznanie, że § 12 umowy jest ważny i upoważniał Klub do „rozwiązania umowy”, podczas gdy taka instytucja nie jest znana polskiemu systemowi prawa cywilnego, natomiast jednostronne odstąpienie od umowy musi być uregulowane z określeniem konstytutywnego elementu w postaci terminu, w którym może dojść do odstąpienia;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów przez ocenę § 12 umowy w oderwaniu od § 11 tej umowy i nieustalenie, że strona pozwana nie spełniła warunków z tego paragrafu (uzyskanie przez powoda negatywnych opinii lekarzy co do stanu zdrowia, podczas gdy taką opinię wydał tylko jeden lekarz), co uprawniałoby ją do odstąpienia od umowy na podstawie § 12;

- art. 746 § 2 zdanie drugie k.c., poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że miał on zastosowanie przy stosunku prawnym łączącym strony (kontrakt sportowy);

- art. 327¹ k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie oraz uzasadnienie wyroku w sposób uniemożliwiający analizę toku rozumowania Sądu co do wykładni umowy;

- art. 361 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i oddalenie powództwa o zapłatę kwoty 27000 zł.

Podnosząc powyższe zarzuty, powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz J. Ł. kwoty 27000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 18 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz ustalenie, że § 12 zawartej pomiędzy stronami umowy z dnia 4 lutego 2015 r. jest nieważny z mocy prawa, ewentualnie sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, zamiarem stron zawierających umowę, jak również jest niezgodny z celem umowy i pozostałymi jej zapisami i jako taki nie wiąże stron umowy i nie może być podstawą rozwiązania umowy. Powód domagał się także zasądzenia na jego rzecz od strony pozwanej kosztów procesu za postępowanie przed Sądem pierwszej i drugiej instancji według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację, strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji, dotyczącą braku interesu prawnego J. Ł. w wytoczeniu powództwa na podstawie art. 189 k.p.c.

Zgodnie z art. 189 k.p.c., powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Powództwo z art. 189 k.p.c. nie jest uniwersalnym środkiem dochodzenia praw. Powód, na którym spoczywa obowiązek wykazania interesu prawnego w wytoczeniu powództwa o ustalenie, musi udowodnić (a nie tylko uprawdopodobnić), że istnieje potrzeba wystąpienia z takim właśnie żądaniem przeciwko pozwanemu wskazanemu w pozwie. Interes prawny powinien istnieć obiektywnie, aby uzasadniać żądanie ustalenia prawa lub stosunku prawnego. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że co do zasady interes prawny nie zachodzi, gdy możliwe jest wniesienie powództwa dalej idącego, dającego pełniejszą ochronę praw (np. brak jest interesu prawnego w żądaniu ustalenia, że pozwany jest dłużnikiem powoda z tytułu udzielonej pożyczki w sytuacji, gdy powód może żądać zasądzenia świadczenia - zwrotu pożyczki; podobnie należy ocenić powództwo o ustalenie, iż powód jest właścicielem nieruchomości, gdy jego prawo własności zostało naruszone i może wystąpić przeciwko pozwanemu z roszczeniem, którego źródłem jest naruszenie prawa własności – por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 1965 r., II CR 266/64, OSPiKA 1966, nr 7-8, poz. 166). W tych sytuacjach stan niepewności prawnej może być usunięty w drodze powództwa o świadczenie. W takim procesie sąd nie tylko bada – jako przesłankę rozstrzygnięcia - istnienie lub nieistnienie stosunku prawnego lub prawa, ale powód może również uzyskać tytuł egzekucyjny, pozwalający na jego przymusowe wykonanie w drodze postępowania egzekucyjnego. Sfera podlegająca ochronie jest w tym wypadku szersza, a rozstrzygnięcie o różnicy zdań w stanowiskach stron ma pomocniczy charakter. Wyłączony jest interes prawny w domaganiu się ustalenia w odrębnym procesie tego, co jest przesłanką zasądzenia świadczenia - gdy okoliczności faktyczne, na tle których powód występuje z żądaniem ustalenia, uzasadniają wytoczenie powództwa zmierzającego do zaspokojenia roszczenia, o którym powód twierdzi, że mu przysługuje (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 29 lutego 1972 r., I CR 388/71, LEX nr 7066; z dnia 4 marca 2011 r., I CSK 351/10, LEX nr 785272; z dnia 16 kwietnia 2010 r., IV CSK 453/09, LEX nr 578163; z dnia 9 stycznia 2019 r., I CSK 711/17, LEX nr 2618479; z dnia 17 maja 2018 r., V CSK 322/17, LEX nr 2552678; z dnia 8 maja 2018 r., V CSK 111/18, LEX nr 2499962). W orzecznictwie wskazuje się też, że wyjątkowo - mimo możliwości żądania zasądzenia świadczenia z określonego stosunku prawnego, powód może skutecznie domagać się ustalenia takiego stosunku prawnego, gdy wynikają z niego dalsze skutki, których dochodzenie w drodze powództwa o zasądzenie świadczenia nie jest możliwe lub na razie nie jest aktualne (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 11 września 1953 r., I C 581/53, OSN 1954, nr III, poz. 65; z dnia 9 marca 1960 r., I CR 642/59, OSN 1961, nr IV, poz. 110). Powód musi jednak wówczas wykazać, dlaczego wytoczenie powództwa o ustalenie jest dla niego bardziej korzystne niż wniesienie pozwu o zapłatę i z jakich przyczyn interes prawny w ustaleniu istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego nie wyczerpuje się w żądaniu świadczeń należnych z tego stosunku (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2006 r., I PK 250/05, OSNP 2007/11-12/156). J. Ł. nie udowodnił tych okoliczności. W uzasadnieniu pozwu odwołał się ogólnie do poglądów doktryny i judykatury, dotyczących interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. i stwierdził, że „interes prawny powoda w ustaleniu stanu prawnego jak w petitum pozwu jest oczywisty” (k. 11), jednak nie wytłumaczył, z jakich względów zdecydował się wystąpić z powództwem o ustalenie, mimo że przysługiwało mu dalej idące roszczenie o zapłatę. Skarżący nie wykazał więc, aby w niniejszej sprawie zachodził szczególny przypadek, mający dla jego pozycji prawnej znaczenie szersze niż tylko stworzenie ewentualnych ułatwień dowodowych przy dochodzeniu innych roszczeń, a – jak trafnie dostrzegł Sąd Rejonowy – J. Ł. mógł uzyskać pełniejszą ochronę swoich praw w drodze powództwa o zapłatę. Powód rozszerzył zresztą żądanie w piśmie procesowym z dnia 3 kwietnia 2019 r., domagając się dodatkowo zasądzenia na swoją rzecz od strony pozwanej kwoty 27000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 18 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania *lucrum cessans* za okres od lipca do września 2016 r., wynikającego z umowy z dnia 4 lutego 2015 r. (k. 115 – 124). Świadczy to wprost o możliwości wytoczenia dalej idącego powództwa.

Skarżący, zarzucając Sądowi pierwszej instancji błędną interpretację przepisu art. 189 k.p.c., w nieuprawniony sposób powołuje się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2009 r., III CZP 2/09 (OSNC 2009/12/168), pomijając,

iż uchwała ta odnosiła się do zastosowania przepisu art. 442¹ § 3 k.c. i wskazywała, że powód dochodzący naprawienia szkody na osobie może mieć interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Sąd Najwyższy wyraźnie zaznaczył w uzasadnieniu tej uchwały, iż ocena, czy powód ma interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody na osobie mogące powstać w przyszłości z danego zdarzenia, może zostać dokonana wyłącznie z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy, co wyklucza wszelkie uogólnienia i poglądy wyrażane w sposób abstrakcyjny. Nie jest możliwe nawet stwierdzenie, że w pewnych kategoriach spraw powód zwykle będzie miał interes prawny w dokonaniu takiego ustalenia, a w innych rodzajach taki interes nie wystąpi, stąd w treści uchwały niezbędne było użycie określenia: powód „może mieć” interes prawny w ustaleniu odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości. Trzeba przy tym podkreślić, iż Sąd Najwyższy w wymienionej uchwale nie przyjął istnienia interesu prawnego w żądaniu ustalenia co do roszczeń już wymagalnych, związanych z naprawieniem szkody na osobie. Pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w tej uchwale nie neguje więc zapatrywania, że interes prawny w wytoczeniu powództwa z art. 189 k.p.c. nie zachodzi w sytuacji, gdy uprawnionemu przysługuje dalej idące roszczenie.

Powództwo o ustalenie stosunku prawnego lub prawa może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny oraz udowodnienie twierdzeń powoda o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek tego powództwa, decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda, natomiast wykazanie drugiej przesłanki przesądza o zasadności powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2001 r., II CKN 898/00, LEX nr 52613). Skoro zgłoszony w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 189 k.p.c. okazał się chybiony, to bezprzedmiotowe jest rozważanie dalszych zarzutów, zmierzających do wykazania zasadności roszczenia o ustalenie. Oddalenie powództwa z uwagi na brak interesu prawnego po stronie uprawnionego czyni zbędnym badanie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa.

Apelacja powoda, w części dotyczącej żądania zasądzenia od Klubu Sportowego (...) w K. na rzecz J. Ł. kwoty 27000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, liczonymi od dnia 18 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty, została odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 15 stycznia 2021 r., sygn. akt II Ca 1191/20, stąd niemożliwe jest merytoryczne rozpoznawanie zarzutów odnoszących się do tego roszczenia.

Z przyczyn wskazanych wyżej, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację dotyczącą żądania ustalenia, że § 12 zawartej pomiędzy stronami umowy z dnia 4 lutego 2015 r. jest nieważny z mocy prawa, ewentualnie sprzeczny z zasadami współżycia społecznego, zamiarem stron zawierających umowę, jak również jest niezgodny z celem umowy i pozostałymi jej zapisami i jako taki nie wiąże stron umowy i nie może być podstawą rozwiązania umowy.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. Na koszty te złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej w kwocie 1800 zł, wynikające z § 2 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 265). Wartość przedmiotu zaskarżenia podana przez powoda wynosiła łącznie 27001 zł (k. 231, 253).

SSO Teresa Strojnowska SSO Rafał Adamczyk SSR Monika Wrona - Zawada

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)